

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2008. július 17.*

A C-51/05. P. sz. ügyben,

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2005. február 7-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: C. Cattabriga és L. Visaggio, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

fellebbezőnek

a többi fél az eljárásban:

a **Cantina sociale di Dolianova Soc. coop. arl** (székhelye: Dolianova [Olaszország]),

a **Cantina Trexenta Soc. coop. arl** (székhelye: Senorbi [Olaszország]),

a **Cantina sociale Marmilla – Unione viticoltori associati Soc. coop. arl** (székhelye: Sanluri [Olaszország]),

* Az eljárás nyelve: olasz.

a **Cantina sociale S. Maria La Palma Soc. coop. arl** (székhelye: Santa Maria La Palma [Olaszország]),

a **Cantina sociale del Vermentino Soc. coop. Arl Monti-Sassari** (székhelye: Monti [Olaszország])

(képviselek őket: C. Dore és G. Dore, avvocati)

felperesek az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, G. Arestis (előadó), R. Silva de Lapuerta, J. Malenovský és T. von Danwitz bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2007. november 22-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Fellebbezésével az Európai Közösségek Bizottsága az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága T-166/98. sz., Cantina sociale di Dolianova és társai kontra Bizottság ügyben 2004. november 23-án hozott ítéletének (EBHT 2004., II-3991. o.; a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri abban a részében, amelyben az kötelezi a Bizottságot a Cantina sociale di Dolianova Soc. coop. arl-nak, a Cantina Trexenta Soc. coop. arl-nak, a Cantina sociale Marmilla – Unione viticoltori associati Soc. coop. arl-nak, a Cantina sociale S. Maria La Palma Soc. coop. arl-nak és a Cantina sociale del Vermentino Soc. coop. arl Monti-Sassarinak (a továbbiakban így együtt: Cantine-csoport) a Distilleria Agricola Industriale de Terralba (a továbbiakban: DAI) csődjét követően olyan mechanizmus hiánya miatt keletkezett kárának megtérítésére, mely az 1982/1983-as borászati évben a megelőző leparlásra vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1982. szeptember 15-i 2499/82/EGK bizottsági rendelet (HL L 267., 16. o.) 9. cikkével bevezetett szabályok szerint biztosítani képes az e rendeletben előírt közösségi támogatásnak az érintett termelők részére való kifizetését.

Jogi háttér

- 2 A 2499/82 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése rögzíti a leparlásra szánt bor minimális felvásárlási árát.
- 3 A 2499/82 rendelet nyolcadik preambulumbekkezdése szerint ez az ár általában nem teszi lehetővé a leparlással nyert termékek piaci feltételekkel történő értékesítését. Következésképpen az említett rendelet kompenzációs mechanizmust írt elő, amely

az intervenció hivatal által kifizetett, a lepárolt bor után járó, rögzített támogatás formájában valósult meg, amelynek összegét az említett rendelet 6. cikke határozza meg.

4 A 2499/82 rendelet 9. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az 5. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében szereplő minimális felvásárlási árat a lepárló legkésőbb kilencven nappal azután köteles a termelőnek megfizetni, hogy [a bor teljes mennyisége vagy adott esetben, minden egyes bortétel] a lepárló-üzembe megérkezett.

(2) Az intervenció hivatal legkésőbb kilencven nappal azután fizeti ki a lepárlónak a 6. cikk (1) bekezdésében szereplő támogatást, illetve adott esetben az 5. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében szereplő megemelt minimális felvásárlási árat, hogy az megfelelő igazolással szolgált arra vonatkozóan, hogy a szerződésben szereplő teljes bormennyiség lepárlása megtörtént.

[...]

A lepárló köteles az intervenció hivatalnak igazolni, hogy kifizette az 5. cikk (1) bekezdésének első albekezdése szerinti minimális felvásárlási árat az (1) bekezdésben meghatározott határidőn belül, illetve adott esetben az említett ár megemelt összegét a negyedik albekezdésben foglalt határidőn belül. Ha az első albekezdésben írt igazolás bemutatásától számított százhusz napon belül nem terjesztik elő ezt az igazolást, akkor a kifizetett összeget az intervenció hivatalnak vissza kell téríteni. [...]” [nem hivatalos fordítás]

5 A 2499/82 rendelet 11. cikke előírja:

„(1) A 9. cikk szerinti esetben a lepárló [...] kérheti, hogy a 6. cikk első bekezdése szerinti támogatással megegyező összeg kerüljön előleg címén számára átutalásra, feltéve hogy az említett összeg 110%-ának megfelelő összegről szóló biztosítékot nyújt az intervenció hivatal számára.

(2) A biztosítékot olyan intézmény által nyújtott garancia formájában lehet rendelkezésre bocsátani, amely intézmény megfelel az azon tagállam által előírt követelményeknek, amelyhez az intervenció hivatal tartozik.

(3) Az előleg legkésőbb kilencven nappal a biztosítéknyújtásról szóló igazolás rendelkezésre bocsátását követően kerül kifizetésre, minden esetben a szerződés vagy a nyilatkozat jóváhagyásának időpontja után.

[...]” [nem hivatalos fordítás]

6 A Bíróság alapokmányának 46. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre vonatkozó ügyekben a Közösségek elleni eljárás megindításának joga az erre okot adó esemény felmerülésétől számított öt év alatt évül el. Az elévülés megszakad, ha a Bírósághoz keresetet nyújtottak be, vagy ha a károsult fél az eljárás megindítása előtt követelésével a Közösségek megfelelő intézményéhez fordult. Ez utóbbi esetben az eljárást az EK-Szerződés 230. cikkében, illetve az EAK-Szerződés 146. cikkében előírt két hónapos határidőn belül kell megindítani; adott esetben az EK-Szerződés 232. cikke második bekezdésének, illetve az EAK-Szerződés 148. cikke második bekezdésének rendelkezéseit kell alkalmazni.”

A jogvita alapjául szolgáló tények

- 7 A jogvita alapjául szolgáló tényeket, amint azok a megtámadott ítélet 16–44. pontjában kifejtésre kerültek, a következőképpen lehet összefoglalni.
- 8 A Cantine-csoport szardíniai (Olaszország) borászati termelőszövetkezetekből áll. A Cantine-csoport az 1982/1983-as borászati évben, megelőző lepárlás keretében, 1983 januárja és márciusa között bort szállított a DAI részére, amely a 2499/82 rendelet 4. cikkének rendelkezéseiben előírt határidőn belül lepárlásra került. Az említett rendelet 9. cikkének (1) bekezdésében a DAI részére a Cantine-csoportnak való fizetésre előírt 90 napos határidő 1983 júniusában lejárt.
- 9 1983. június 22-én a DAI kérte az Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo-t (a továbbiakban: AIMA), hogy a 2499/82 rendelet 11. cikke alapján előlegezze meg a leszállított és már lepárolt borért fizetendő közösségi támogatást. Ennek érdekében a DAI az e rendelkezésben előírt, a támogatás összegének 110%-ával megegyező összegű biztosítékot nyújtott az Assicuratrice Edile SpA (a továbbiakban: Assedile) által kibocsátott kötvény formájában az AIMA javára. 1983. augusztus 10-én az AIMA, az említett 11. cikknek megfelelően átutalta a kért előleget a DAI javára.
- 10 Pénzügyi nehézségek miatt a DAI részben vagy egyáltalán nem fizette ki a termelőket, köztük a Cantine-csoportot sem, akik a lepárlásra szánt bort szállították neki. 1983 októberében a DAI kezdeményezte maga ellen az olasz csődtörvényben által előírt csődeljárás lefolytatását. Az eljáró bíróság, nevezetesen a Tribunale di Oristano (Olaszország) helyt adott a fenti kérelemnek, és így a DAI teljes egészében felfüggesztette a kifizetéseket, beleértve azokat is, amelyekkel a neki a bort szállító termelőknek tartozott.
- 11 Az AIMA kérte a DAI-tól a közösségi támogatás azon összegek levonásával történő visszatérítését, amelyeket a fent említett termelőknek jogszerűen kifizetett, arra hivatkozva, hogy a DAI nem mutatott be a 2499/82 rendelet 9. cikkének (2) bekezdésében

előírt határidőn belül arra vonatkozó igazolást, hogy a többi termelőnek kifizette – legkésőbb 90 nappal a lepárlóba való megérkezést követően – a bor minimális felvásárlási árát, amint azt e rendelet 9. cikkének (1) bekezdése előírja. E támogatás DAI általi visszatérítésének hiányában az AIMA az Assedilétől kérte, hogy fizesse ki neki a biztosíték összegét.

- 12 A DAI kérelmére a Pretore de Terralba (Olaszország) 1984. július 26-án ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzésével megtiltotta az Assedilének, hogy kifizesse a biztosítékot az AIMA számára. Engedélyezett továbbá a DAI számára egy 60 napos határidőt arra, hogy az ügy érdemében eljárást kezdeményezzen.
- 13 1984 szeptemberében a DAI megindította a keresetet a Tribunale civile di Roma (Olaszország) előtt. Azt kérte, hogy az említett bíróság elsődlegesen állapítsa meg, hogy a termelők az Assedilénél letett biztosíték végső jogosultjai a számukra még ki nem fizetett összeg erejéig. Fenntartotta azt a véleményét, hogy e biztosíték célja annak garantálása volt, hogy a termelőknek a felvásárlási minimálár a leszállított termék arányában kifizetésre kerüljön abban az esetben is, ha a lepárló nem teljesíti a kötelezettségeit. Indítványozta továbbá, hogy az alkalmazandó közösségi rendeletek értelmezése kapcsán előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekkel forduljanak a Bírósághoz.
- 14 A perben a Cantine-csoport, egy másik borászati termelőszövetkezet és egy borászati termelőszövetkezetekből álló konzorcium, beavatkozóként belépve az eljárásba, csatlakozott a DAI álláspontjához. Fenntartották azt a véleményt, hogy az Assedilénél letett biztosíték összege őket illeti meg a leszállított bor arányában, és ezért a Tribunale civile di Romától annak megállapítását kérték, hogy az Assedile köteles nekik megfizetni a DAI által meg nem fizetett követelésük összegét, valamint másodlagosan azt, hogy az AIMA köteles az említett összegek megfizetésére.
- 15 Mindeközben a Tribunale di Oristano 1986. február 27-i ítéletével megállapította a DAI csődjét.
- 16 1989. január 27-i ítéletével a Tribunale civile di Roma lényegében azt állapította meg, hogy a DAI kérelmeinek a támogatása végett beavatkozó szövetkezetek által előterjesztett kérelmek alaptalanok, megjegyezve többek között azt, hogy a 2499/82

rendelet, akárcsak az Assedile által az AIMA javára nyújtott biztosítéokra vonatkozó szerződéses kikötések, könnyen értelmezhetőek, és ennél fogva nem szükséges előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéssel fordulni a Bírósághoz. Miután a Tribunale civile di Roma megállapította e szövetkezeteknek az Assedilénél letett biztosíték összegére vonatkozó állítólagos jogosultsága hiányát, úgy vélte, hogy a DAI csődeljárása megfelelő keretét képezi annak, hogy az említett szövetkezetek követeléseiket érvényesíteni tudják.

- 17 1989. szeptember 27-én a Cantine-csoport – a Cantina sociale del Vermentino Soc. coop. arl Monti-Sassari kivételével – fellebbezést terjesztett elő ezen ítélet ellen a Corte d'appello di Roma (Olaszország) előtt. 1991. november 19-i ítéletével ez utóbbi bíróság elfogadhatatlannak ítélte a fellebbezést, abból az okból, hogy a felperesek a fellebbezési kérelemről nem a DAI vagyongfelügyelőjét, hanem magát az akkor fizetéképtelen DAI-t értesítették, majd ezt követően nem ismételték meg szabályszerűen az értesítést a részükre megállapított határidőn belül.
- 18 Időközben, 1990. január 16-án az Assedile kifizette az AIMA-nak járó összegeket.
- 19 A Corte suprema di cassazione (Olaszország) 1994. november 28-i ítéletével elutasította a Cantine-csoport által – a Cantina sociale del Vermentino Soc. coop. arl Monti-Sassari kivételével – a Corte d'appello di Roma ítélete ellen előterjesztett fellebbezést.
- 20 A Cantine-csoport a DAI által kezdeményezett csődeljárás keretében szabályszerűen bejelentette a DAI-val szembeni követeléseit, és ezen eljárás lezárultakor, 2000-ben, előresorolt hitelezőként részt vett a vagyonfelosztáson. E felosztás során a DAI-val szemben fennálló elismert követeléseik – összegük 39%-a erejéig – kielégítést nyertek.
- 21 1996. január 22-i levelével a Cantine-csoport az AIMA-tól kérte, hogy érvényesítse a DAI-val szemben fennálló követeléseiket, tekintve hogy az AIMA jogalap nélkül gazdagodott, azáltal hogy megkapta az Assedilénél letett biztosítékot. Az AIMA elutasította ezt az igényt, arra hivatkozva, hogy e biztosíték őt illeti meg, és hogy a

termelők nem indítottak vele szemben közvetlenül keresetet a DAI-val szembeni követeléseik érvényesítésére. 1996. február 16-án a Cantine-csoport keresetet indított a Tribunale civile di Cagliari (Olaszország) előtt az AIMA-val szemben jogalap nélküli gazdagodás jogcímén, mely eljárást azonban később felfüggesztették a felek közötti egység létrehozásának megkísérlésére tekintettel.

- 22 1996. november 13-án a Cantine-csoport panaszt tett a Bizottságnál, amelyben a közösségi jogszabályok – különös tekintettel a 2499/82 rendeletre – AIMA általi állítólagos megsértését sérelmezték, és azt kérték a Bizottságtól, hogy az AIMA-t és az Olasz Köztársaságot szólítsa fel azon összegek megtérítésére, amelyet az 1982/1983-as borászati évben közösségi támogatás címén nem kaptak meg.
- 23 1997. június 25-i levelével a Bizottság tájékoztatta a Cantine-csoportot, hogy az Assedile 1990. január 16-án átutalta az AIMA-nak a nála letett biztosíték kamatokkal növelt összegét. Ezt követően, 1997. december 8-i levelével arról értesítette őket, hogy az AIMA 1991 februárjában felvette az említett biztosíték összegét, és azt az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap (EMOGA) javára könyvelte el az 1991-es költségvetési évben.
- 24 Az 1998. január 23-i levéllel, amely 1998. február 5-én érkezett a Bizottsághoz, a Cantine-csoport azt kérte ezen intézménytől, hogy fizesse ki nekik a DAI-val szemben fennálló követelésükkel megegyező összeget, azzal az indokkal, hogy az AIMA által kapott biztosíték az EMOGA-hoz került. Arra hivatkoztak, hogy a bortermelőket támogató 2499/82 rendelet célkitűzéséből következik, hogy őket kell az említett rendeletben szereplő támogatás tényleges és egyetlen jogosultjának tekinteni.
- 25 Az 1998. július 31-i levelével, amelyet a Bizottság Mezőgazdasági Főigazgatóságának főigazgatója írt alá, és amely 1998. augusztus 14-én érkezett meg a Cantine-csoporthoz, a Bizottság elutasította a fenti kérelmet. Arra hivatkozott, hogy jelen esetben a támogatás elsősorban a lepárlót illette meg, azért, hogy a bor megemelt felvásárlási árát ki tudja pótolni. Az Assedilénél letett biztosítékot az AIMA javára nyújtották, és a termelők semmilyen igényt nem támaszthatnak annak összegére.

26 Ugyanezen levélben a Bizottság ezenkívül megjegyezte, hogy a Cantine-csoport és a DAI közötti szerződések AIMA általi elfogadása nem módosította e szerződések magánjogi jellegét, és így a Bizottságnak a Cantine-csoporttal szemben állítólagosan fennálló kötelezettségei szerződésen kívüli jellegűek. Következésképpen – a Bíróság alapokmányának 46. cikke értelmében – az Európai Közösség elleni bármiféle kereset ettől kezdve elévült, mivel az Assedilénél letett biztosíték összegét 1990. január 16-án átutalták az AIMA-nak, és az az 1991-es költségvetési év folyamán az EMOGA-hoz került vissza.

Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítélet

27 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 1998. október 12-én benyújtott keresetlevelével a Cantine-csoport elsősorban a Bizottság 1998. július 31-i levelének hatályon kívül helyezését kérte az EK-Szerződés 173. cikke (jelenleg, módosítást követően, EK 230. cikk) alapján, másodsorban az említett intézmény EK-Szerződés 175. cikkébe (jelenleg, módosítást követően, EK 232. cikkbe) ütköző mulasztásának megállapítását, amelyet ez utóbbi azzal követett el, hogy elmulasztotta a döntéshozatalt a DAI által számukra átutalandó közösségi támogatás részükre való megítéléséről, harmadrészt pedig a Bizottság marasztalását kérte jogalap nélküli gazdagodás jogcímén és/vagy az EK-Szerződés 178. cikke (jelenleg EK 235. cikk) alapján, amiatt hogy nem utalt át részükre a DAI-nál fennálló kifizetetlen követeléseik összegével megegyező kártérítést.

28 A Bizottság a kereset – mint elfogadhatatlan, illetve másodlagosan mint megalapozatlan kereset – elutasítását kérte.

29 A megtámadott ítélettel az Elsőfokú Bíróság – mint elfogadhatatlanokat – elutasította a Cantine-csoport azon kereseti kérelmeit, amelyek a Bizottság 1998. július 31-i levelének hatályon kívül helyezésére irányultak, illetve az ítélet 80. és 83. pontjában azokat a kereseti kérelmeket, amelyek az intézmény mulasztásának megállapítására irányultak. A hivatkozott ítélet 84. pontjában ezenkívül elutasította az arra irányuló kereseti kérelmet is, amely a Bizottság jogalap nélküli gazdagodás jogcímén történő marasztalására irányult.

- 30 Ezzel szemben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 150. pontjában úgy ítélte meg, hogy az EK 235. cikk alapján előterjesztett kártérítésre irányuló kereseti kérelem elfogadható, és az említett ítélet rendelkező részének 1. pontjában kimondta, hogy „kötelezi [a] Bizottságot a [Cantine-csoportnak a] [DAI] csődjét követően olyan mechanizmus hiánya miatt keletkezett kára megtérítésére, mely [a 2499/82] rendelet 9. cikke által bevezetett szabályok szerint biztosítani képes a közösségi támogatás e rendeletben előírt kifizetését az érintett termelőknek”.
- 31 Ami konkrétan az EK 235. cikk alapján előterjesztett kérelem elfogadhatóságát illeti, az Elsőfokú Bíróság – a Bizottság által hivatkozott és a Közösség szerződésen kívüli felelősségének megállapítására irányuló kereset elévülésére alapított jogalap keretében – először is emlékeztetett arra a megtámadott ítélet 129. pontjában, hogy a Bíróság alapokmányának 46. cikke szerinti elévülési idő múlása nem kezdődik el azelőtt, hogy minden olyan feltétel ne állna fenn, amelytől a kártérítési kötelezettség függ, nevezetesen: a közösségi intézmények jogellenes magatartása, a hivatkozott kár ténylegessége, és okozati összefüggés fennállása ezen magatartás és a hivatkozott kár között.
- 32 Az Elsőfokú Bíróság ezt követően az említett ítélet 130. pontjában kifejtette, hogy azokat az eseteket illetően, amikor a Közösség felelőssége normatív aktusból ered – mint a jelen ügyben –, az elévülési idő nem kezdődhet el az említett aktus káros következményeinek bekövetkezése előtt, és következésképpen azelőtt, hogy az érintettek tényleges kárt szenvedtek volna el.
- 33 Az Elsőfokú Bíróság ennél fogva a megtámadott ítélet 131. pontjában úgy ítélte meg, hogy jelen esetben az elévülési idő abban az időpontban kezdődött, amikor a közösségi támogatás teljes vagy részleges ki nem fizetéséből adódó kárt a Cantine-csoport ténylegesen elszenvedte. A megtámadott ítélet 132. pontjában rámutatott, hogy jelen esetben bizonyos, hogy a Cantine-csoport utolsó borszállításaira 1983 márciusában került sor, és hogy a bor minimális felvásárlási árát részükre a DAI-nak kellett volna kifizetnie a 2499/82 rendelet 9. cikkének (1) bekezdése értelmében, legkésőbb a bor lepárlóba való megérkezését követő 90 napon belül, vagyis legkésőbb 1983. június végéig.

- 34 Mindazonáltal az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 133. pontjában úgy ítélte meg, hogy a jelen ügy egyedi körülményeire figyelemmel a Cantine-csoport által 1983. június végén elszenvedett kár, amely abból adódott, hogy a minimális felvásárlási ár teljes vagy részleges kifizetése nem történt meg az előírt határidőben, nem tekinthető úgy, hogy azt ezen időponttól kezdve ténylegesnek, azaz bekövetkezéssel fenyegetőnek és előre láthatónak lehetne tekinteni.
- 35 A megtámadott ítélet 136. és 145. pontjában az Elsőfokú Bíróság hozzátette, hogy e tényleges jelleg értékelésénél figyelembe kell venni a DAI által az olasz bíróságok előtt kifejezetten az Assedilénél letett biztosíték sorsával kapcsolatban indított eljárásokat, tekintettel a 2499/82 rendelet által létrehozott rendszer bonyolultságára, és az ügy azon különleges körülményeire, amelyek között valamely gondos és körültekintő gazdasági szereplő igen nehezen gondolhatta ezen eljárások lezárulta előtt, hogy az említett biztosíték segítségével nem lesz képes elérni a szóban forgó támogatások kifizetését a nemzeti bíróság előtt.
- 36 A megtámadott ítélet 146. pontjában az Elsőfokú Bíróság úgy vélte, hogy jelen esetben az Assedilénél letett biztosíték kedvezményezettjét a nemzeti bíróságok csak a Corte suprema di cassazione 1994. november 28-i ítéletét követően határozták meg egyértelműen, és hogy ennek következtében a Cantine-csoport által elszenvedett kár ezen időpont előtt nem volt ténylegesnek tekinthető.
- 37 Az említett ítélet 147. pontjában az Elsőfokú Bíróság azt állapította meg, hogy a Bíróság alapokmányának 46. cikkében foglalt ötéves elévülési idő nem kezdődhetett meg 1994. november 28. előtt, és így az EK 235. cikk alapján 1998-ban előterjesztett kereset nem minősíthető elkéssettnek. Ennélfogva a megtámadott ítélet 148. pontjában kimondta, hogy a Bizottság által felhozott elévülési kifogást el kell utasítani, valamint az említett ítélet 150. pontjában azt, hogy az említett kereseti kérelem elfogadható.

A felek Bíróság előtti kérelmei

38 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet abban a részében, amelyben helyt ad a vele szemben indított kártérítési keresetnek;
- jogerősen eldöntve a jogvitát, utasítsa el a keresetet mint elfogadhatatlant; és
- a Cantine-csoportot kötelezze a jelen eljárás, valamint az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás költségeinek viselésére.

39 A Cantine-csoport azt kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a fellebbezést;
- másodlagosan, amennyiben a fellebbezést befogadja, hagyja helyben a megtámadott ítéletet abban a részében, amelyben az kártérítésre kötelezi a Bizottságot, elutasítva az utóbbi által előterjesztett elévülési kifogást, és
- a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

- 40 Fellebbezésének alátámasztásaként a Bizottság egyetlen, a Bíróság alapokmánya 46. cikkének a megtámadott ítélet 129–150. pontjában említett megsértésére, valamint a jogbiztonság elvének megsértésére alapított jogalapra hivatkozik.

A felek érvei

- 41 A Bizottság hangsúlyozza, hogy a Bíróság és az Elsőfokú Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata azt az elvet állította fel, miszerint a Közösség ellen benyújtott, a szerződésen kívüli felelősség megállapítása iránti keresetekre irányadó, a Bíróság alapokmányának 46. cikkében foglalt ötéves elévülési idő csak attól az időponttól kezdődik, amikor a megtérítendő kár bekövetkezett. Olyan esetben, amikor az említett felelősség alapját valamely normatív aktus képezi, ezen elévülési határidő csak attól az időponttól kezdődik, amikor az érdekeltek a kárt ténylegesen elszenvették.
- 42 A Bizottság különösen azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az nem vette számításba a megtámadott ítéletben azt a tényt, hogy 1983 óta a 2499/82 rendelet konkrét kárt okozott a Cantine-csoportnak, azáltal hogy nem rendelkezett annak lehetőségéről, hogy a közösségi támogatást a lepárló fizetéseképtelensége esetében közvetlenül a termelőknek fizessék ki. Az említett elévülési határidő kiindulópontját tehát azon napon kéne meghatározni, amikor a DAI fizetéseképtelensége miatt ez utóbbiak részére nem fizették ki az említett támogatást a hivatkozott rendeletben előírtak szerint a bornak a lepárlóba való megérkezését követő 90 napos határidőn belül.
- 43 A Bizottság szerint az Elsőfokú Bíróság ezzel ellentétesen arra alapította ítéletét, hogy a Cantine-csoportnál mikor voltak észlelhetőek a 2499/82 rendelet miatti káros hatások. E tekintetben a Bizottság úgy véli, hogy az Elsőfokú Bíróság, azáltal hogy nem ítélte elégségesnek azt a körülményt, hogy a Cantine-csoport tudta, hogy e rendelet alkalmazásából eredően szenvedett kárt, szükségesnek ítélte azon teljesen szubjektív elem meglétét, hogy ez utóbbiak felismerjék, hogy követelésüket csak a

Bizottsággal szemben megindított felelősség megállapítása iránti kereset révén tudják érvényesíteni, azt követően, hogy a jelen esetben nem sikerült a nemzeti bíróságok előtt elérni a közösségi támogatás kifizetését az Assedilénél letett biztosíték javukra történő megítélésével.

- 44 A Bizottság arra is hivatkozik, hogy a megtámadott ítélet nincs összhangban a Bíróság 145/83. sz., Adams kontra Bizottság ügyben 1985. november 7-én hozott ítéletében (EBHT 1985., 3539. o.) foglalt elvekkel sem. Véleménye szerint a Cantine-csoport nem hivatkozhat erre az ítéletre, mivel az figyelembe veszi a kárt okozó tény nem szándékos figyelmen kívül hagyását. Márpedig, miként az a megtámadott ítélet 139. és 140. pontjában megállapításra került, semmi kétség nem férhet ahhoz, hogy a Cantine-csoport ismerte a 2499/82 rendelet végrehajtási módozatait.
- 45 A Bizottság másfelől azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az a megtámadott ítéletben figyelmen kívül hagyta az elévülési határidők alkalmazásánál megkövetelt jogbiztonság elvét. Ugyanis a Bíróság alapokmányának 46. cikkében foglalt ötéves határidő kiindulópontjának meghatározását azon szubjektív észleléshez kötni, amely alapján valamennyi érdekelt fél biztos lehet az elszenvedett kár ténylegességét illetően, a károsult mérlegelésére bízna annak eldöntésének lehetőségét, hogy a felelősség megállapítása iránti kereset mikor évül el. A Bizottság e tekintetben hozzáteszi, hogy a Cantine-csoport által indított fellebbezési és felülvizsgálati eljárás egyébként a jelen ügyben egyáltalán nem befolyásolták meggyőződésüket a kár ténylegességét illetően.
- 46 A Bizottság egyébiránt kiemeli, hogy az Elsőfokú Bíróság ítéletének indokolása ellentmondást tartalmaz. Ugyanis az egyrésztől kizárta annak figyelembevételét, hogy a belső jogorvoslati lehetőségeket, mint a Cantine-csoport által a Bizottsággal szemben indított szerződésen kívüli felelősség megállapítása iránti kereset elfogadhatóságának egyik feltételét, kimerítették, másrésztől az e keresetre alkalmazandó elévülési határidő kiindulópontját egy nemzeti szinten hozott végleges ítélet időpontjához, jelen esetben a Corte suprema di cassazione 1994. november 28-i ítéletének időpontjához köthette.
- 47 A Cantine-csoport azt állítja, hogy a fellebbezés megalapozatlan, és hogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítéletben helyesen vonta le azt a következtetést, hogy a

felelősség megállapítása iránti kereset Bizottság elleni megindítására vonatkozó feltételek nem teljesültek, hiszen a nemzeti bíróságok előtt indult jogvita nem oldódott meg a Corte suprema di cassazione ítéletével.

- 48 A Cantine-csoport úgy véli, azt megelőzően, hogy a közösségi intézményekhez fordultak volna, meg kellett várniuk a nemzeti szinten folyó peres eljárást lezárultat, különös figyelemmel arra, hogy a jelen esetben nem volt a fizetésektelen lejáró helyzetét szabályozó norma. E tekintetben hozzáteszi, hogy az Elsőfokú Bíróság bizonyára elutasította volna a felelősség megállapítása iránti keresetét azzal az indokkal, hogy a belső jogorvoslati lehetőségeket még nem merítették ki. A Cantine-csoport szerint ezért nincs szó semmiféle elévülésről, mivel a Bizottság ellen indított szerződésen kívüli felelősség megállapítása iránti keresetre vonatkozó elévülési határidő csak az ő fellebbezésüknek a Corte suprema di cassazione általi elutasításával kezdődött meg, ezzel res iudicata jelleget adva a Tribunale civile di Roma ítéletének.
- 49 Egyébiránt a Cantine-csoport azt rója fel a Bizottságnak, hogy azon érvelése, miszerint a megtámadott ítélet ellentmondást tartalmaz a Bizottság ellen megindított, szerződésen kívüli felelősség megállapítása iránti kereset elfogadhatóságát illetően, valamint az e keresetre alkalmazandó elévülési határidő kiindulópontját illetően, mindenképpen alaptalan, mert az az említett ítélet két – a jogi fogalmakra és a különböző tényekre vonatkozó – részének összemosásán alapul.
- 50 Arra az esetre, ha a Bíróság helyt adna a Bizottságnak az ellene indított szerződésen kívüli felelősség megállapítása iránti kereset elévülésére vonatkozó érveinek, és amennyiben a keresetre vonatkozó elévülési határidő tekintetében új kiindulópontot határozna meg, a Cantine-csoport arra hivatkozik, hogy e határidő nem kezdődhet meg velük szemben, azelőtt hogy a Közösség jogalap nélküli gazdagodása meg ne valósult volna, azáltal hogy az Assedilénél letett biztosítékot az AIMA átadta az EMOGA-nak 1991-ben. A Cantine-csoport arra hivatkozik, hogy ők erről az EMOGA részére való átadásról és ennél fogva a Közösség jogalap nélküli gazdagodásáról csak azt követően értesültek, hogy megkapták a Bizottság 1997. december 8-i levelét. Az említett keresetre vonatkozó elévülési határidő tehát csak ezen időponttól kezdődhet.

51 A Cantine-csoport e tekintetben a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára, és különösen a fent hivatkozott Adams kontra Bizottság ügyben hozott ítéletre hivatkozik, amely szerint elévülésre nem lehet hivatkozni a kár azon elszenvedőjével szemben, aki a kárt keletkeztető tényről csak későbbi időpontban szerezhetett tudomást, és akinek ennek következtében nem állt rendelkezésére megfelelő határidő a kereset megindítására. A Cantine-csoport azt is hangsúlyozza, hogy nem hagytak fel érdekeik védelmével, amikor az AIMA-hoz fordultak a DAI-nél fennálló követeléseiknek az Assedilénél letett biztosíték segítségével történő érvényesítése érdekében, és később sem, amikor a Bizottsághoz fordultak az AIMA által vétett szabálytalanság megállapítása iránt. Tehát a jelen ügyben semmiféle vétkességből eredő késedelem nem róható fel nekik.

A Bíróság álláspontja

52 Bevezetőül emlékeztetni kell arra, hogy a közösségi bíróság előtti keresetindítás joga csak az egyes keresetfajtákra, jelen esetben az EK 235. cikkben foglalt kártérítési keresetekre vonatkozó rendelkezésekben e szempontból előírt feltételek mellett gyakorolható. Következésképpen e jog csak akkor volt gyakorolható jogszerűen az Elsőfokú Bíróság előtt, ha ez utóbbi helyesen alkalmazta többek között a fent említett keresetekre vonatkozó sajátos elévülési szabályokra irányadó rendelkezéseket (lásd ebben az értelemben a C-136/01. P. sz., Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi kontra Bizottság ügyben 2002. július 18-án hozott végzés [EBHT 2002., I-6565. o.] 26. pontját).

53 A Bíróság alapokmánya 46. cikkének megfelelően, a szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre vonatkozó ügyekben a Közösség elleni eljárás megindításának joga az erre okot adó esemény felmerülésétől számított öt év alatt évül el.

54 Az említett rendelkezésben foglalt ötéves elévülési határidő számítása mindaddig nem kezdődik el, amíg a kártérítési kötelezettség valamennyi feltétele nem áll fenn, különösen pedig addig, míg a megtérítendő kár nem válik ténylegessé. Következésképpen, amikor – akárcsak a jelen esetben – a Közösség felelőssége normatív aktusból ered, az elévülés nem kezdődhet el az említett aktus káros következményeinek bekövetkezése előtt, és ennél fogva azon időpont előtt, hogy az érdekeltek ténylegesen elszenvedhették a kárt (lásd többek között a 256/80., 257/80., 265/80.,

267/80. és 5/81. sz., Birra Wührer és társai kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben 1982. január 27-én hozott ítélet [EBHT 1982., 85. o.] 10. pontját, valamint a C-282/05. P. sz., Holcim (Deutschland) kontra Bizottság ügyben 2007. április 19-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-2941. o.] 29. pontját).

55 Jelen esetben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 131. pontjában úgy ítélte meg, hogy az elévülési idő abban az időpontban kezdődött, amikor a közösségi támogatás teljes vagy részleges ki nem fizetéséből adódó kárt a Cantine-csoport ténylegesen elszenvedte. Egyébiránt a megtámadott ítélet 132. pontjában kiemelte, hogy bizonyos, hogy e kifizetést a DAI-nak a részükre a 2499/82 rendelet 9. cikkének (1) bekezdése alapján legkésőbb 1983. június végéig meg kellett volna tennie. Mindenesetre, a jogvita egyedi körülményeire figyelemmel, az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 133. pontjában úgy vélte, hogy a Cantine-csoport által 1983. június végén elszenvedett kár nem tekinthető úgy, hogy azt ezen időponttól kezdve ténylegesnek, azaz bekövetkezéssel fenyegetőnek és előre láthatónak lehetne tekinteni.

56 A kár ténylegességének értékelése szempontjából az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 136. és 145. pontjában úgy ítélte meg, hogy figyelembe kell venni a DAI által az olasz bíróságok előtt kifejezetten az Assedilénél letett biztosíték sorsával kapcsolatban indított eljárásokat, tekintettel a 2499/82 rendelet által létrehozott rendszer bonyolultságára, és az ügy azon különleges körülményeire, amelyek között valamely gondos és körültekintő gazdasági szereplő igen nehezen gondolhatta ezen eljárások lezárulta előtt, hogy az említett biztosíték segítségével nem lesz képes elérni a szóban forgó támogatások kifizetését a nemzeti bíróság előtt.

57 Ennélfogva az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 145–147. pontjában úgy ítélte meg, hogy a Cantine-csoport csak a Corte suprema di cassazione 1994. november 28-i ítéletét követően értesülhetett arról, hogy az említett biztosíték segítségével nem lesz képes elérni a szóban forgó támogatások kifizetését, ennélfogva az általa elszenvedett kár ezen időpont előtt nem volt ténylegesnek tekinthető, így a Bíróság alapkormányának 46. cikkében foglalt öt éves elévülési idő nem kezdődhetett meg ezen időpont előtt.

- 58 E tekintetben megjegyzendő, hogy ezen eljárással az Elsőfokú Bíróság szubjektív megközelítést fogadott el a Közösség szerződésen kívüli felelősségének fennállására vonatkozó feltételek tekintetében, amely szerint a jogellenes normatív aktus által okozott kár nem minősíthető ténylegesnek mindaddig, amíg az állítólagos károsult azt ilyenként nem észleli. A megtámadott ítéletben ugyanis az Elsőfokú Bíróság attól tette függővé a Cantine-csoportnak okozott kár ténylegességének értékelését, hogy e csoport mikor ismerte fel azt, hogy a nemzeti bíróságok előtt nem fogja tudni elérni kára megtérítését.
- 59 Márpedig azok a feltételek, amelyekről az EK 288. cikk második bekezdésében foglalt kártérítési kötelezettség függ, és ennél fogva azok az elévülési szabályok, amelyek az említett károk megtérítésére irányuló keresetekre vonatkoznak, kizárólag objektív szempontokon alapulhatnak. Ugyanis, ha nem így volna, az sérthetné a jogbiztonság elvét, amelyre éppen az elévülési szabályok épülnek, és amely megköveteli, hogy a közösségi jogszabályok egyértelműek és pontosak legyenek annak érdekében, hogy az érdekelték a közösségi joggal kapcsolatos helyzetekben és jogviszonyokban eligazodjanak (lásd többek között a C-63/93. sz., Duff és társai ügyben 1996. február 15-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-569. o.] 20. pontját).
- 60 Másfelől kiemelő, hogy annak, hogy a Közösség szerződésen kívüli felelősségének megállapítására irányuló kereset elévülési határideje mindaddig nem kezdődik meg, amíg az állítólagos károsult személyesen nincs meggyőződve arról, hogy kárt szenvedett, az a következménye, hogy az említett kereset elévülésének időpontja a kár ténylegességének az egyes felek általi egyéni észlelése függvényében módosul, ami ellentmond az elévülési határidők alkalmazásához szükséges jogbiztonság követelményének.
- 61 E tekintetben az is megjegyzendő, hogy a Bíróság cáfolta azt a tézist, miszerint a Bíróság alapokmányának 46. cikkében foglalt elévülési határidő csak azon időponttól kezdve indul, hogy a károsult pontos és részletes módon tudomást szerez a szóban forgó tényekről, hiszen a tények ismerete nem szerepel azon tényezők között, amelyeknek fenn kell állniuk az elévülési határidő megkezdődéséhez (lásd a fent hivatkozott Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi kontra Bizottság ügyben hozott végzés 31. pontját). Ezért a kár ténylegességének szubjektív értékelése a Közösség szerződésen kívüli felelősségének megállapítására irányuló kereset elévülési határideje kiindulópontjának meghatározásánál nem vehető figyelembe.

- 62 Ebből következik, hogy a megtámadott ítéletben az Elsőfokú Bíróság nem állapíthatta meg a Cantine-csoportnak okozott kár ténylegességét, és ennél fogva nem határozhatta meg a felelősség megállapítása iránti keresetük elévülési határidejének kiindulópontját sem arra támaszkodva, hogy a Cantine-csoport mikor észlelte a 2499/82 rendeletből adódóan őt ért káros hatásokat. Az Elsőfokú Bíróságnak ezzel szemben ehhez kizárólag objektív szempontokra kellett volna támaszkodnia.
- 63 A Bíróság korábban már éppen ilyen szempontokra támaszkodott a Bíróság alapokmányának 46. cikkében foglalt elévülési határidő kiindulópontjának meghatározásához. Ugyanis, miként az a fent hivatkozott Holcim (Deutschland) kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 33. pontjából következik, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az említett határidő attól az időponttól kezdődik, amikor az elszenvedett anyagi kárt a károsult ténylegesen felismerte. Ebből következik tehát, hogy e határidő megindulása az állítólagosan károsult fél vagyonában ténylegesen bekövetkezett objektív veszteséghez kötődik.
- 64 Jelen esetben az Elsőfokú Bíróságnak tehát a megtámadott ítéletben a Cantine-csoport által az EK 235. cikk alapján előtte indított, felelősség megállapítása iránti keresetre irányadó ötéves elévülési határidőt attól az időponttól kezdve kellett volna számítani, amikor a 2499/82 rendelettel okozott kár objektív módon anyagi formát öltött, a Cantine-csoport vagyonában veszteséget idézve elő.
- 65 Az Elsőfokú Bíróságnak különösen azt kellett volna megállapítania, hogy az említett elévülési határidő attól az időponttól kezdődött, amikor a 2499/82 rendelet 9. cikkében foglalt közösségi támogatások kifizetése jogellenes rendszerének alkalmazása ténylegesen és objektív módon kárt okozott a Cantine-csoportnak azáltal, hogy nem garantálta számukra a közösségi támogatás közvetlen kifizetését a DAI fizetéseképtelenségekor. Ezen időpontot tehát abban a napban kellett volna meghatározni, amikor ez utóbbi csoport nem tudta elérni a támogatás említett rendelkezés szerinti kifizetését a bornak a leparlóba való megérkezését követő 90 napon belül, vagyis 1983. június végén, miként az különösen a megtámadott ítélet 132. pontjából következik.
- 66 Márpedig, amikor a megtámadott ítélet 147. pontjában az Elsőfokú Bíróság azt állapította meg, hogy a Bíróság alapokmányának 46. cikkében foglalt elévülési idő nem kezdődhetett meg 1994. november 28. előtt, és ennél fogva a megtámadott ítélet

150. pontjában a hozzá 1998. október 12-én – azaz több mint tizenöt évvel a kár tényleges felmerülése után – benyújtott felelősség megállapítása iránti keresetet – mint nem elkésettet – elfogadhatónak nyilvánította, az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta az említett cikkben foglalt elévülési szabályokra vonatkozó rendelkezéseket.

- 67 Ezenfelül, el kell vetni a Cantine-csoport azon érvelését, amely a fent hivatkozott Adams kontra Bizottság ügyben hozott ítéleten alapul, amelyben a Bíróság kimondta, hogy elévülésre nem lehet hivatkozni a kár azon elszenvedőjével szemben, aki a kárt keletkeztető tényről csak későbbi időpontban szerezhetett tudomást. Az említett ítélet alapjául szolgáló ügygel ellentétben ugyanis a Cantine-csoport jelen esetben nem állíthatja, hogy 1983. június végétől kezdve nem szerzett tudomást a kárát keletkeztető tényről, hiszen számukra már ekkor teljes mértékben ismert volt, hogy a 2499/82 rendelet 9. cikke egyáltalán nem biztosítja a szóban forgó közösségi támogatás közvetlen kifizetését a leparló fizetésektelenség esetén.
- 68 Ezenfelül hozzá kell tenni, hogy az a tény, hogy a Cantine-csoport beavatkozóként belépett a DAI által a biztosítékkal kapcsolatban indított eljárásba az olasz bíróságok előtt, nem akadályozta meg őt abban, hogy ezzel párhuzamosan felelősség megállapítása iránti keresetet terjesszen elő a Bíróság előtt az EK 235. cikk alapján. Ez utóbbi rendelkezés viszont a közösségi bíróságoknak ad kizárólagos hatáskört az EK 288. cikk második bekezdése alapján a Közösséggel szemben indított kártérítési keresetek elbírálására (lásd többek között a 106/87–120/87. sz., Asteris és társai ügyben 1988. szeptember 27-én hozott ítélet [EBHT 1988., 5515. o.] 15. pontját).
- 69 Végül kiemelendő, hogy – miként az a Bíróság alapokmánya 46. cikkének szövegéből is következik – a nemzeti bíróság előtt indított kereset nem jelenti az EK 235. cikk alapján benyújtásra kerülő kártérítési keresetre irányadó elévülés megszakadását (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi kontra Bizottság ügyben hozott végzés 56. pontját). Ebből az következik, hogy a nemzeti szinten indított kereset sem tolja későbbre az említett keresetre irányadó elévülési határidő kiindulópontját.
- 70 Az előbbieken kifejtett megállapítások összességére tekintettel a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni abban a részében, amelyben az elfogadhatónak

minősítette a Cantine-csoport által indított szerződésen kívüli felelősség megállapítása iránti keresetet, és kötelezte a Bizottságot a Cantine-csoportnak a DAI csődjét követően olyan mechanizmus hiánya miatt keletkezett kára megtérítésére, mely a 2499/82 rendelet 9. cikke által bevezetett szabályok szerint biztosítani képes az e rendeletben előírt közösségi támogatásnak az érintett termelők részére való kifizetését.

Az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott keresetről

- 71 A Bíróság alapokmánya 61. cikke első bekezdésének második mondata értelmében az Elsőfokú Bíróság határozatának hatályon kívül helyezése esetén a Bíróság maga is eldöntheti érdemben az ügyet, ha a per állása megengedi. Meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben ez a helyzet.
- 72 A Cantine-csoportnak az EK 235. cikk alapján a Bizottság arra való kötelezésére irányuló kérelme, hogy fizessen a részükre a DAI-nál fennálló kifizetetlen követeléseik összegével megegyező összegű kártérítést, nem fogadható el a jelen ítélet 63–66. pontjában foglalt okok miatt.
- 73 Ugyanis, miként az a jelen ítélet különösen 65. pontjából következik, a Bíróság alapokmányának 46. cikkében foglalt ötéves elévülési határidő 1983. június végén kezdődött, és így a hivatkozott, az EK 235. cikke alapján 1998-ban előterjesztett kártérítési keresetet elévültnek kell tekinteni, és ennél fogva mint elfogadhatatlant el kell utasítani.
- 74 Következésképpen, mivel a megtámadott ítéletben az Elsőfokú Bíróság – mint elfogadhatatlanokat – korábban már elutasította a Cantine-csoportnak a Bizottság 1998. július 31-i levele hatályon kívül helyezése, valamint az említett intézmény mulasztása megállapítása iránti kereseti kérelmeit, akárcsak a Bizottság jogalap nélküli gazdagodás jogcímén történő marasztalására irányuló kereseti kérelmét, ezért a Cantine-csoportnak a T-166/98. sz. ügyben hozott ítélet ellen benyújtott fellebbezését teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

75 A Bíróság eljárási szabályzatának 122. cikke értelmében ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről. E szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján, amely ugyanezen szabályzat 118. cikke alapján a fellebbezési eljárásra is alkalmazandó, a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Cantine-csoportot, mivel peresztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a jelen, valamint az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásban felmerült költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Bíróság hatályon kívül helyezi az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságának a T-166/98. sz., Cantina sociale di Dolianova és társai kontra Bizottság ügyben 2004. november 23-án hozott ítéletét abban a részében, amelyben az elfogadhatónak minősítette a Cantina sociale di Dolianova Soc. coop. arl, a Cantina Trexenta Soc. coop. arl, a Cantina sociale Marmilla – Unione viticoltori associati Soc. coop. arl, a Cantina sociale S. Maria La Palma Soc. coop. arl és a Cantina sociale del Vermentino Soc. coop. arl Monti-Sassari által indított szerződésen kívüli felelősség megállapítása iránti keresetet, és kötelezte az Európai Közösségek Bizottságát a Cantine-csoportnak a Distilleria Agricola Industriale de Terralba csődjét követően olyan mechanizmus hiánya miatt keletkezett kára megtérítésére, mely az 1982/1983-as borászati évben a megelőző lejárásra vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1982. szeptember 15-i 2499/82/EGK bizottsági rendelet 9. cikkével bevezetett szabályok szerint képes biztosítani az e rendeletben előírt közösségi támogatásnak az érintett termelők részére való kifizetését.**
- 2) **A Bíróság a T-166/98. sz. ügyben benyújtott keresetet elutasítja.**

- 3) A Bíróság a *Cantina sociale di Dolianova Soc. coop. arl-t*, a *Cantina Trexenta Soc. coop. arl-t*, a *Cantina sociale Marmilla – Unione viticoltori associati Soc. coop. arl-t*, a *Cantina sociale S. Maria La Palma Soc. coop. arl-t* és a *Cantina sociale del Vermentino Soc. coop. arl Monti-Sassarit* kötelezi a jelen, valamint az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága előtti eljárásban felmerült költségek viselésére.

Aláírások